

Брюксел, 29 юли 2025 г.
(OR. en)

11977/25

LIMITE

MAMA 194
MED 49
RECH 352
ISR 5

Междуетноститутуционално досие:
2025/0250 (NLE)

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	29 юли 2025 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2025) 620 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно частичното спиране на прилагането на Споразумението между Европейския съюз, от една страна, и Израел, от друга страна, относно участието на Израел в програмата на Съюза „Хоризонт Европа“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации“

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 620 final.

Приложение: COM(2025) 620 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.7.2025 г.
COM(2025) 620 final

2025/0250 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно частичното спиране на прилагането на Споразумението между Европейския съюз, от една страна, и Израел, от друга страна, относно участието на Израел в програмата на Съюза „Хоризонт Европа“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации“

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Настоящото предложение се отнася за решение на Съвета относно частично спиране на прилагането на Споразумението между Европейския съюз, от една страна, и Израел, от друга страна, относно участието на Израел в програмата на Съюза „Хоризонт Европа“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации¹. Частичното спиране се отнася до участието на субекти, установени в Израел, в дейности, финансирани по линия на инструмента „Ускорител“ на Европейския съвет по иновациите (ЕСИ).

В член 2 от Евро-средиземноморско споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Държавата Израел, от друга страна, (наричано по-нататък „Евро-средиземноморското споразумение“) се предвижда, че „отношенията между страните, както и всички разпоредби на самото споразумение се основават на зачитането на човешките права и демократичните принципи, което е в основата на тяхната вътрешна и международна политика и представлява основен елемент от настоящото споразумение“.

В протокола към Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Държавата Израел, от друга страна, относно Рамково споразумение между Европейската общност и Държавата Израел за общите принципи на участие на Държавата Израел в програмите на Общността², наричан по-нататък „протокола към Евро-средиземноморското споразумение“, се установяват общите принципи за участието на Израел в програмите на Съюза, като Комисията и компетентните органи на Израел определят специфичните принципи и условия, включително финансовите вноски, по отношение на посоченото участие във всяка отделна програма (член 5). Програмата на Европейския съюз „Хоризонт Европа“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации — беше създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета³ (наричана по-нататък „програма „Хоризонт Европа“), а Споразумението между Европейския съюз, от една страна, и Израел, от друга страна, относно участието на Израел в програмата на Съюза „Хоризонт Европа“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации⁴ (наричано по-нататък „споразумението“), се прилага от 1 януари 2021 г. — началото на програмата „Хоризонт Европа“, и обхваща участието на Израел във всички стълбове на програмата.

Предлаганият акт се отнася за това Съветът да приеме решение относно временното спиране на прилагането на споразумението въз основа на член 218, параграф 9 от ДФЕС. Решението на Съвета следва да бъде прието, за да се позволи — в съответствие с член 79, параграф 2 от Евро-средиземноморското споразумение — незабавно частично спиране на прилагането на споразумението поради създалата се неотложност вследствие бързо влошаващата се хуманитарна ситуация в ивицата Газа след военната намеса на Израел, блокадата на хуманитарната помощ и нарушенията на правата на

¹ ОВ L 95, стр. 143, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/2022/323\(10\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2022/323(10)/oj)

² ОВ L 129, 17.5.2008 г., стр. 40, ELI: <http://data.europa.eu/eli/prot/2008/372/oj>

³ ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>.

⁴ ОВ L 95/143, 23.2.2022 г., стр. 1, [https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_international/2022/323\(10\)/OJ/eng](https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_international/2022/323(10)/OJ/eng)

човека, които могат да доведат до допълнително драматично влошаване на положението на място.

ЕС осъжда терористичните нападения на Хамас срещу Израел, които предизвикаха спира на насилие в региона, и призовава за незабавно прекратяване на огъня в Газа, за безусловно освобождаване на всички заложници и за прекратяване на конфликта. ЕС продължава да подкрепя неспирните дипломатически усилия за постигане на всеобхватно споразумение.

Дипломатическите постъпки на върховния представител на Европейския съюз пред Израел доведоха до напредък на място по отношение на достъпа на помощта до Газа (влизане на камиони, отваряне на пропускателни пунктове, възстановяване на инфраструктура от критично значение) и допринесоха за обявеното на 27 юли от Израел хуманитарно примирие. Независимо от тези усилия обаче положението не се променя съществено и хуманитарната ситуация остава тежка.

Въз основа на това Европейската комисия смята, че има основания за частично спиране на асоциирането на Израел към програмата „Хоризонт Европа“.

На този фон, предлаганият акт се отнася за това Съветът да приеме решение относно временното спиране на прилагането на споразумението въз основа на член 218, параграф 9 от ДФЕС. Решението на Съвета следва да бъде прието, за да се даде възможност — в съответствие с член 79, параграф 2 от Евро-средиземноморското споразумение във връзка с правилата на международното обичайно право, кодифицирани в член 60, параграф 1 и параграф 3, буква б) от Виенската конвенция за правото на договорите между държави и международни организации или между международни организации — за частично спиране на прилагането на споразумението поради съществено нарушение от страна на Израел на член 2 от Евро-средиземноморското споразумение и създалата се неотложност, с незабавно действие предвид риска от сериозно по-нататъшно влошаване на хуманитарното положение на място.

Асоциирането на Израел към програмата „Хоризонт Европа“ включва асоциирането му към стълб 3, в който попада Европейският съвет по иновациите (ЕСИ). ЕСИ функционира по-специално чрез поканите за представяне на предложения по линия на инструмента „Ускорител“ на ЕСИ, с който се предоставят както безвъзмездни средства, така и инвестиционна подкрепа за отделни отговарящи на условията субекти (МСП и в изключителни случаи малки дружества със средна пазарна капитализация). Подкрепата е при високо равнище на технологична готовност (РТГ) (равнища 6—8 за компонента за безвъзмездни средства и потенциално по-високи за инвестиционния компонент), което означава, че е налице вероятност подпомаганите технологии да бъдат пуснати на пазара в краткосрочна перспектива. Подкрепа се предоставя във всички технологични области, с ударение върху авангардните и революционните технологии. Спирането на асоциирането на Израел по отношение на такива мерки по тази причина също изглежда адекватна и пропорционална мярка в отговор на нарушенията на Евро-средиземноморското споразумение.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Предложението допълва и е в съгласие с Евросредиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Държавата Израел, от друга страна, както и с протокола за създаване на Рамково споразумение между Европейската общност и Държавата Израел за общите принципи на участие на Държавата Израел в програмите на Общността

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящата инициатива е в духа на външните отношения на ЕС (включително съображенията, свързани с правата на човека и основните свободи).

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

В допълнение към неотдавнашното решение на Израел да блокира постъпването на хуманитарна помощ в Газа хуманитарното положение там стана нетърпимо вследствие неспирните бомбардировки, военните действия, масовото разселване и срина на основни услуги. Според доклади на ООН 90 % от домакинствата са изправени пред сериозни проблеми що се отнася до достъпа до вода, а недохранването придобива масов характер. Сериозният недостиг на лекарства, оборудване и медицински персонал показва, че е нужна спешна хуманитарна помощ. На практика е налице риск от глад за цялото население на Газа, като положението е особено драматично за децата и уязвимите лица.

На заседанието на Съвета по външни работи от 23 юни Върховният представител направи кратък преглед на положението около спазването от страна на Израел на член 2 от Евро-средиземноморското споразумение. Прегледът наложи заключението, че са налице признаци, че Израел изглежда нарушава задълженията си в областта на правата на човека съгласно член 2 от Евро-средиземноморското споразумение.

На различни равнища бяха направени интензивни дипломатически постъпки пред израелските власти, но те не доведоха до значителна, трайна промяна в положението на място.

Съответно Европейският съюз е в правото си да реагира на подобно нарушение по адекватен начин и да способства за това да се прекратят нарушенията, установени при прегледа на спазването на член 2 от Евро-средиземноморското споразумение. По-специално, в съответствие с член 79 „При избора на мерки, приоритет се дава на тези, които смущават в най-малка степен функционирането на споразумението“.

Въз основа на това Европейската комисия смята, че има основания за частично спиране на асоциирането на Израел към програмата „Хоризонт Европа“.

След като решението бъде прието от Съвета, Комисията ще уведоми писмено Съвета за асоцииране за частичното спиране на прилагането на споразумението, заедно с причините за тази неотложност, на които се опира това решение, в съответствие с член 79, параграф 2 от Евро-средиземноморското споразумение.

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за „спиране на прилагането на дадено споразумение и установяване на позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Не се прилага.

- **Пропорционалност**

Настоящото предложение се придържа към необходимото за постигане на преследваната цел, а именно спиране на участието на израелски субекти в поканите за представяне на предложения по линия на инструмента „Ускорител“ на ЕСИ, с който се предоставят както безвъзмездни средства, така и инвестиционна подкрепа за отделни отговарящи на условията субекти (МСП и в изключителни случаи малки дружества със средна пазарна капитализация). Спирането на асоциирането на Израел по отношение на такива мерки изглежда адекватна и пропорционална мярка в отговор на нарушенията на Евро-средиземноморското споразумение, като се има предвид, че подкрепата по линия на инструмента „Ускорител“ на ЕСИ се предоставя при високо равнище на технологична готовност, което означава, че е налице вероятност подпомаганите технологии да бъдат пуснати на пазара в краткосрочна перспектива с ударение върху авангардните и революционните технологии.

- **Избор на инструмент**

Целите на настоящото предложение могат да бъдат постигнати само чрез акт, с който се спира прилагането на международно споразумение. Поради това е необходимо решение на Съвета за спиране на прилагането на Споразумението за асоцииране.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Не се прилага.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

Не се прилага.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се прилага.

- **Основни права**

Не се прилага.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Всякакво отражение върху бюджета ще получи оценка посредством редовния механизъм за автоматична корекция на оперативната вноска, предвиден в Споразумението за асоцииране.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Не се прилага.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Не се прилага.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно частичното спиране на прилагането на Споразумението между Европейския съюз, от една страна, и Израел, от друга страна, относно участието на Израел в програмата на Съюза „Хоризонт Европа“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации“

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 186 и член 188, втора алинея във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Споразумението между Европейския съюз, от една страна, и Израел, от друга страна, относно участието на Израел в програмата на Съюза „Хоризонт Европа“ (наричано по-нататък „споразумението“) се прилага от 1 януари 2021 г. Съгласно споразумението установените в Израел правни субекти може да участват в непреки действия по програма „Хоризонт Европа“ при ред и условия, равностойни на приложимите за установените в Европейския съюз правни субекти, включително зачитането на ограничителните мерки на Европейския съюз. Споразумението се основава на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Държавата Израел, от друга страна⁵, и на протокола към него относно асоциирането към програми на Съюза.
- (2) В член 2 от Евро-средиземноморското споразумение се посочва, че зачитането на човешките права и демократичните принципи следва да ръководи вътрешната и международната политика на страните и да представлява основен елемент от тяхното сътрудничество в рамките на споразумението.
- (3) В член 79, параграф 2 от Евро-средиземноморското споразумение се предвижда, че всяка от страните може да предприеме подходящи мерки, ако счеде, че другата страна не е изпълнила задължение, и може да действа без допълнителни консултации в извънредни случаи, както и че при избора на мерки, приоритет се дава на тези, които смущават в най-малка степен функционирането на споразумението.
- (4) ЕС осъжда терористичните нападения на Хамас срещу Израел, които предизвикаха спирала на насилие в региона, и призовава за незабавно прекратяване на огъня в Газа, за безусловно освобождаване на всички заложници и за прекратяване на конфликта.
- (5) На заседанието на Съвета по външни работи от 23 юни Върховният представител направи кратък преглед на положението около спазването от

⁵ OB L 147, 21.6.2000 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2000/384/oj.

страна на Израел на член 2 от Евро-средиземноморското споразумение. Прегледът наложи заключението, че са налице признаци, че Израел изглежда нарушава задълженията си в областта на правата на човека съгласно член 2 от Евро-средиземноморското споразумение.

- (6) С намесата си в ивицата Газа и последвалата хуманитарна катастрофа, включително хиляди смъртни случаи сред цивилното население и все по-ширещото се крайно недохранване, особено сред децата, Израел нарушава човешките права и хуманитарното право и по този начин нарушава основен принцип на сътрудничеството между ЕС и Израел в рамките на Евро-средиземноморското споразумение.
- (7) Целесъобразно е — в съответствие с член 79, параграф 2 от Евро-средиземноморското споразумение във връзка с правилата на международното обичайно право, кодифицирани в член 60 от Виенската конвенция за правото на договорите между държави и международни организации или между международни организации — да бъде спряно частично прилагането на споразумението поради съществено нарушение от страна на Израел на член 2 от Евро-средиземноморското споразумение и създалата се неотложност.
- (8) Функционирането на споразумението няма да бъде засегнато несъразмерно, тъй като решението не се отнася за цялостното сътрудничество и диалог между ЕС и Израел в областта на научните изследвания, технологичното развитие и демонстрационните дейности, а за спиране на участието в поканите за представяне на предложения по линия на инструмента „Ускорител“ на ЕСИ, с който се предоставят както безвъзмездни средства, така и инвестиционна подкрепа за отделни отговарящи на условията субекти (МСП и в изключителни случаи малки дружества със средна пазарна капитализация). Спирането на асоциирането на Израел по отношение на такива мерки изглежда адекватна и съразмерна мярка в отговор на нарушенията на Евро-средиземноморското споразумение,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Частично се спира прилагането на споразумението между Европейския съюз, от една страна, и Израел, от друга страна, относно участието на Израел в програмата на Съюза „Хоризонт Европа“, така че от датата на влизане в сила на спирането правните субекти, установени в Израел, не отговарят на условията за участие в покани за представяне на предложения за безвъзмездни средства и инвестиционна подкрепа по линия на инструмента „Ускорител“ на ЕСИ в рамките на програмата „Хоризонт Европа“.

Текущите споразумения със субекти, установени в Израел, относно подкрепа по линия на инструмента „Ускорител“ на ЕСИ, не се засягат. Спирането на прилагането влиза в сила тридесет календарни дни след датата, на която Съветът за асоцииране е бил уведомен за него.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател